

ANTROPÒNIMS GERMÀNICS DEL S. IX: REBUIG

Existeix un *text del 836*, en el qual es rebutja en textos literaris la utilització d'antropònims germànics per raons d'eufonia. El seu autor, Llop (Lupus) o Servat Llop de Ferrières era abat de Ferrières, prop d'Orleans a la Vall del Loira (Loiret). Diu així: «Id autem a periti benivolentia lectoris optinuerim, ut, sicubi latini sermonis l(a)enitas hominum locorumve nominibus germanicae linguae vernaculis asperatur, modice ferat, ac meminerit non carmen me scribere, ubi poetica licentia nonnunquam mutilantur atque ad sonoritatem romani diriguntur eloquii vel paenitus immutantur, sed historia, quae se obscurari colorum obliquitatibus rennuit.»

Llop de Ferrières adverteix doncs els seus futurs lectors (d'una «Vida de Sant Wigbert» que acaba de redactar) —lectors instruits («periti») — que acceptin «modice» el fet que la dolcesa («laenitas») de la seva prosa llatina es trobi compromesa per l'aspror («asperatur») dels noms de persona i de lloc d'origen germànic. Ell els haurà d'emprar perquè el seu text és històric —no poètic—, i no pot desfigurar la realitat amb desviacions tendents a conservar la bella sonoritat de la llengua «romana»...

La consideració i prestigi dels quals fruïa aleshores la llengua llatina es troben profusament documentats. El text que precedeix, amb tot, és ben posterior a la intronització dels pobles anomenats «bàrbars» vinguts de l'Est; i es refereix concretament als noms propis —a una època on aquests eren els darrers vestigis (nombrosos) de la germanitat. Ha estat escrit per un personatge que havia nascut —quasi segurament— al territori de la França actual, que tenia el llatí com a llengua de cultura encara que parlés un proto-romànic (juntament, potser, amb un antic alemany, puix que també estudià uns pocs anys a Fulda (Hesse) on fou deixeble de Raban Maur, i el 844 enviava a una altra abadia alemanya un fill d'un seu nebot per a aprendre-hi la «germanica lingua»; no el guiava doncs cap perjudici). Tingué lligams amb Palau i amb els mateixos sobirans; es conserven (i han estat publicades) algunes cartes d'ell —en llatí naturalment— als néts de Carlemany, Carles i Lotari. L'opinió adversa als noms propis germànics que acabem d'esmentar no és l'única que coneixem: un contemporani seu, i també deixeble de Raban Maur, Walafrid Estrabó, en la «Vida de Sant Gall», II, c. 10, omet els noms dels testimonis dels miracles «per a no torbar l'honor de l'expressió llatina» amb llurs formes «bàrbares».

Aquest rebuig dels clergues il·lustrats d'aleshores probablement s'estengué a (o era compartida per) les altres províncies de l'imperi franc. I explicaria la lenta desaparició de certs antropònims germànics (els més feixucs) a partir dels ss. X, XI, a casa nostra. Caldria afegir aquesta hipotètica possibilitat a les nostres reflexions sobre el tema (E.M.-R. *Antroponímia vuitcentista i noucentista: generallitats*, 1984; *Consideracions sobre l'antroponímia dels segles X i XI*, 1985).